

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 909. An, quando, & qualiter celebranda Capitula regularium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

ali possunt aliquæ recipiantur, earum receptio sit irrita, cujus contrarium est in receptione virorum, ita ut si in monasteriis eorum plures recipiantur, quam sustentari possint, agatur quidem contra decretum Tridentini eorum tamen receptio non sit irrita, ex ea ratione, quod viri cœtibz hominum se immiscere & sibi ad vitam necessariam comparare possint. ita cum *gloss. cit. V. irritam*. Pirh. *b. t. n. 28.* de cætero non prohibetur receptio monialium ultra numerum in tali monasterio, si sufficienter dotata recipiantur, cum id simoniacum non sit, quia dos non datur in pretium receptionis, sed ut stipendium necessarium ad vitæ sustentationem. ut *Nav. tr. de re dit. Eccl. q. 1. monito 62.* Azor. *p. 1. l. 13. c. 9. q. 1.* Sanch. *l. 7. moral. c. 25. n. 4. § 5.* Pirh. *cit. n. 29.* Vide *Castrop. tom. 3. pag. 177. n. 4. § 5.* Insuper Trid. *lc. prohibet*, uti & statutum olim *c. 10. 12. § seq. caus. 18. q. 2.* ne monasteria & domus regularium erigantur sine Episcopi, in cujus diœcesi erigenda, licentiâ prius obtentiâ, quam licentiâ locorum ordinarii dare non possunt ad erigendos novos conventus, præsertim mendicantium, nisi prius consiterit, num in ea civitate vel loco commodè sustentari possint sine populi aliorumque religiosorum in eo loco existentium detrimento, adeoque iusta quarela, unde & hi alique omnes, quorum interest vocari & audiri debent, prout decernit Clemens VIII. in *constit. edita anno 1603, 8. Julii* extatque apud *Piafec. prax. Episc. p. 2. c. 3. a. 6. n. 33.*

Quest. 909. an, quando & qualiter celebranda capitula regularium.

I. *R*esp. de hoc statuuntur plura in Concilio generali lateranensi sub Innoc. III. quod & quæ referuntur in *c. 7. & 8. h. t.* ac primo quidem juxta *c. 7.* concilium seu capitulum provinciale regularium haberi debet de triennio in triennium, id est singulis trienniis in uno monasterio ad hoc apto, habita nimirum ratione distantie quod ad omnes. Secundò ad illud convenire tenentur omnes Abbates. Priores seu præpositi, seu proprium Abbatem non habent, nec istiusmodi capitulum celebrare consueverunt cum eo moderamine, ut nullus eorum plus quam sex evocationes, hoc est, sex equos & octo personas adducant, vivantque communiter facientes omnes communes expensas secundum proportionem, nimirum pro numero personarum & æquorum secum adductorum & secundum facultates cujuslibet, & commorentur simul, si fieri potest, aliàs pluribus simul in diversis domibus. Tertio constituitur ex iis debent quatuor qui toti capitulo præsent, pietate scientiâ, zelo animarum & experientiâ in celebrandis istiusmodi Capitulis instructi & exercitati, prælationis tamen inter se auctoritatem non habentes. Quarto durare debet hoc capitulum certis diebus aliquot, tractarique in eo de reformatione & observantia regulari, ac insuper nominatim determinari monasterium, in quo post elapsum triennium sequens Capitulum celebrari debeat. & quod statutum fuerit in eo, quatuor illis præsidibus approbantibus, inviolabiliter observandum sine omni excusatione contradictione & appellatione; cum enim hæc inquisitio fiat causâ correctionis & reformationis, locum habere non potest appellatio, nisi excederetur in modo; nec recusatio; cum cæteri eligendo eos, eorum personas approbaverint. ut *Gloss. in c. 7. h. t. V. § appellatione remota.* ita ut majorem partem illorum præsidum nimirum tres consentire sufficiat, ut cum *Hostiens. in cit.*

c. v. concord. & Jo. And. ibid. n. 10. Pirh. *b. t. n. 22.* dicens id esse benignius, & adhuc satis concordare illos ceteri *Arg. l. quod major ff. ad municip. contra Abb. ibidem n. 4.* cententem necessarium esse, ut, quod majori parti capituli visum fuerit, ab omnibus quatuor præsidibus approbatur, ita ut aliàs uno eorum contradicente illud impediri possit. Quintò eligendæ in hoc capitulo religiosæ ac circumpectæ personæ, quæ singulas Abbatis ejusdem provincie non solum monachorum, sed etiam monialium secundum formam sibi præscriptam auctoritate apostolica (intellige delegata vi hujus constitutionis, ut *Gl. lo. V. vice nostra*) visitent, corrigant ac reforment, quæ correctione & reformatione egere viderint. & si rectorem loci ab administratione penitus amovendum, id denuncient Episcopo proprio, ut illum amovere curet, & si is id non fecerit, visitatores hi referant ad sedem apostolicam absque eo, quod ipsi eos amovere possint, ita *c. 7. § ordinantur.* quibus non obstantibus Episcopi poterunt & ipsi monasteria sibi subiecta visitare & reformare, ut cum *Gl. lo. V. ut cum.* Pirh. *b. t. n. 23.* Barbos in *c. 8. h. t. n. 1.* quin & permittere non debent monasteria à visitatoribus gravari ut Barb. *ibid.* citatis pluribus aliis. Porro hæc statuta *cit. c. 7.* ut dicitur ibidem *§. hoc ipsum.* servanda sunt à Canonicis regularibus. Ordines qui caput generale seu unum præpositum Generalem habent, ejus jussu & auctoritate visitari possunt ac solent.

2. De cætero quæ in *c. ult. h. t.* præter statuta in *c. 7.* circa visitationem & correctionem in capitulis provincialibus sunt ferè sequentia, primò, ut post diligentem inquisitionem tam in temporalibus, quam spiritualibus monachos delinquentes memorati visitatores corrigi faciant per Abbatem loci, utpote ad quem primo loco spectat hæc correctio juxta *c. 7. de offic. Ordinar. & Gl. ibi V. per Abbatem.* eisque injungi pœnitentia juxta regulam S. Benedicti & statuta Apostolica & non secundum pravam consuetudinem, quæ in aliquibus monasteriis inolevit. Et si monachos contumaces inveniant juxta modum culpæ coerceant per censuram ecclesiasticam auctoritate apostolica sine personarum delectu, vel etiam ut oves morbias ejeciant. Secundò ut si Abbates in corrigendo tam se ipsos quam monasterium secundum visitatorum mandatum fuerint negligentes reperti, proclamantur & corripantur publice etiam in capitulo, ac ita puniantur ad aliorum exemplum *cit. c. ult. §. si vero.* non tamen, ut inde colligatur, ob quamlibet negligentiam regularis disciplinæ, sed solum ubi negligentia fuit magna & supina, & si desuper sæpe moniti sunt, deponendi *Gl. in c. cum ad monasterium. h. t. V. negligens.* Abb. *incit. c. ult. n. 3.* Pirh. *b. t. n. 26.* Tertio, ut dum agitur contra prælatum ad deponendum eum ab officio, non sit necessarium instruere & accuratè servare ordinem judicarium seu processum ordinariæ, sed sufficiat summarie ac de plano inspectæ rei veritate procedere. *cit. c. ult. ibi absque judiciorum strepitu.* cum prælati & personæ regulares liberius ac facilius ab officiis, & administrationibus amoveri possunt, quam sæculares juxta *c. 24. de accusat. § 32. de Simon. & Gl. in c. ult. h. t. v. sine strepitu.* Abb. *ibid. n. 3.* Quarto ut si prælatus ob dilapidationem bonorum aliâve culpam vel negligentiam deponatur, capitulum non succedat in administratione, sed interim administrator in temporalibus deputetur donec alius prælatus constituatur; cum in tali

casu plerumque capitulum seu conventus sit suspectus, quod consenserit, juxta quod ait Innoc. in c. 18. de accus. v. Episcopo, malum caput malam præsumptionem facit de membris, adeoque tutum non sit administrationem committi Capitulo Pirh. cit. n. 26. cum Jo. and. in c. ult. h. t. n. 10. Quinto, ut visitatores posteriores diligenter inquirent de prioribus visitatoribus & eorum negligentias & excessus referant sequenti capitulo, ut juxta culpam publicè pœnam recipiant. cit. ult. §. sequentes. Sexto, ut hæc omnia ferventur quoque in monasteriis monialium quod ad ea, quæ Abbatissis & monialibus congruunt. cit. c. ult. §. ult. cum quæ statuta de abbatibus & monachis regulariter quoque servata proportione statuta censeantur de Abbatissis & monialibus: masculino comprehendente feminum, non tamen contrà. Abb. in cit. c. ult. n. 5.

Quæst. 910. quid specialiter statutum circa visitationem monialium?

I. Resp. circa hanc visitationem in Clem. 2. h. t. statuuntur sequentia primò, ut singula monialium monasteria non exempta per Ordinarios autoritate ordinaria; exempta sedi Apostolicæ & nulli alii subjecta, autoritate apostolicâ delegatâ; exempta vero, quæ sunt prælatis Ordinum exemptorum per illos singulis annis debeant (nimirum necessitate præcepti, ut Gl. ibi V. debeant) visitari. quæ constitutio innovata Trid. Less. 25. de regular. c. 9. per cuius decretum, nulla iurisdictio concessa Episcopis in monasteria earum sedi Apostolicæ immediatè subjecta, nisi in concernentibus spiritualia, in temporalibus verò nihil agere possunt juxta declarationem Concil. lc. apud Gallemart. ibid. n. 2. uti nec ex sententiâ congreg. Concil. ut Gallemart. lc. n. 3. jurisdictionem vel autoritatem ullam ordinarii sibi possunt vindicare ex decretis Concilii Tridentini in Confessarios monialium, quæ subjectæ sunt regularibus; quamvis etiam his monialibus vi decreti Trid. dare possint confessarium, quæ nulla ratione induci possunt, ut regularibus Confessoribus confiteantur ut Gallemart. lc. c. 10. n. 1. quin & dare possint non subjectis Confessarium quem maluerint sive regularem alicujus ordinis sive sæcularem ut Idem n. 2. Secundò in cit. Clem. §. visitatores autem. exponitur officium visitantium in reformandis monialibus, si reformatione indigeant, & in specie in quibus reformari debeant. quæ vide. Tertiò §. ipsos autem. præscribitur numerus personarum quas visitatores monialium secum ducere possunt, nimirum duos Notarios, & duas personas Ecclesiæ suæ, Cathedralis vel inferioris, & quatuor alios viros honestos & maturæ ætatis, quia an debeant esse clerici, an vero possint esse laici, quamvis textus cit. Clem. non distinguat congregat. tamen Episc. & regularium teste Fagn. in c. 17. de offic. Ordinar. n. 21. prohibet laicos interesse monialium visitationi. Quarto §. ult. cit. Clem. decernit, ut si qui ipsos hos visitatores in officio suo impedire præsumserint, nisi moniti respiciant, ipso facto excommunicationem incurrant, non obstantibus quibuscunque privilegiis contrariis, consuetudinibus & Statutis à qua tamen gl. fin.

hic absolvere possit Ordinarius. Quintò §. illas quoque. præcipit mulieres illas, quæ vulgo canonicæ sæculares dicuntur, & ut Canonici sæculares vitam ducunt, non tamen bonis propriis renunciant, nec professionem aliquam religionis faciunt (quales plures Parthenones Virginum nobilium sunt in Germania) per Ordinarios locorum, si exemptæ non fuerint propriâ eorum autoritate, si autem exemptæ autoritate Apostolica visitentur. Hæc autem circa illos statuendo, non incendit Pontifex eorum statutum, regulam, ordinem approbare, ut habetur in c. 43. §. penult. de elect. in 6. neque tamen etiam eam vivendi rationem damnat aut improbat Et quia propriè religioz non sunt, utpote tribus votis substantialibus non obstrictæ, licet simul in eadem domo sub una Abbatissa seu præposita vivant nulla lege clausuram servare coguntur, ut cum Azor. p. 1. l. 13. c. 9. q. 5. Pirh. h. t. n. 47.

Quæst. 911. Regulares an & qualiter præponi possint Ecclesiis, parochialibus, aut etiam habere beneficia non curata.

I. Resp. primo: quamvis jure Canonico antiquo monachi poterant parochiis & curæ animarum præfici, ut constat ex c. in parochia. c. cum pro utilitate. c. ne pro cuiuslibet. can. 16. q. 1. idque propter prædicationis officium, seu animarum curam quæ est privilegiata juxta c. quod dei §. h. t. per quod tamen hoc ipsum immutatum quod ad monachos, permissumque solis canonicis regularibus. Jure tamen novo hodierno neque monachi neque Canonici regulares aut alii religiosi ad Ecclesias parochiales aliasve curatas sæculares (nisi monasterii sint unitæ, sine Papæ dispensatione assumi possunt, nec in perpetuum, nec ad tempus ex Decreto Gregor. XIII. relato à congregat. concilii apud Sanch. l. 7. mor. c. 29. n. 71. Barbosa. in cit. c. 5. n. 3. multoque minus regulares habere possunt beneficia non curata seu simplicia Fagn. in cit. c. 5. n. 18. Pirh. h. t. n. 18.

3. Resp. secundò: monachi, dum de legitima autoritate præficiuntur Ecclesiis parochialibus secum habere debent socium ordinis sui juxta c. 2. h. t. non tamen canonici regulares, nisi quando socium commodè habere possunt juxta cit. c. 5. h. t. pro ut hoc discrimen inter utrosque statuunt gl. in cit. c. 5. v. regimen. Abb. ibid. n. 9. Sanch. l. 6. mor. c. 6. n. ult. quamvis gl. in Clem. 1. §. ad hæc V. ad claustrum. Jo. and. in cit. c. ult. & alii aliter distinguunt; nimirum, ut, si Ecclesia parochialis, cui præficitur regularis, sive monachus sive canonicus regularis non est plene subjecta monasterio, necesse non sit ei præfectum habere secum socium sui Ordinis, secus si Ecclesia est unita monasterio eique subjecta, ita ut tunc haberet socium, si ei præfectus sit obedientiarius seu vicarius ad nutum amovibilis, utpote de quo, & non de perpetuo institutis intelligendi sunt canones qui dicunt monachos non debere singulos sive solos poni esse in parochiis, verum huic distinctioni ob stare videtur, quod c. 2. h. t. dicat: per quascunque parochias, quæ verba cum sint universalis, complectuntur etiam illas, quæ sunt extra monasteria & illis non unitæ ita cum Sanch. cit. c. 6. in fine Pirh. lc.